

Kościół pw. Znalezienia Krzyża Świętego w Grodnie (pobernardyński) jest najstarszy w mieście oraz jednym z dziesięciu najbardziej zabytkowych kościołów diecezji. Z okazji 400-lecia konsekracji świątyni proponujemy uwadze czytelników „Słowa Życia” kilka znanych oraz mniej znanych faktów dotyczących kościoła pobernardyńskiego. Kościół wyróżnia się mieszanką różnych stylów architektonicznych

Szczególnym kościół pobernardyński czyni połączenie w architekturze elementów różnych stylów: gotyku, renesansu i baroku. Okna świątyni są gotyckie, jednak całość raczej przypomina renesans holenderski. Główna fasada kościoła jest wykonana w stylu wczesnego baroku. W stylu późnego baroku natomiast dobudowano po wielkim pożarze 2 górne kondygnacje dzwonnicy. W ten sposób dzięki kombinacji różnych stylów architektonicznych świątynia staje się unikalna i niepowtarzalna. † Główna fasada była rekonstruowana na wzór rzymskiego jezuickiego kościoła Il Gesu, pierwotny projekt którego przygotował Michał Anioł Buonarroti.

Ponad 10 lat świątynię zdobił obraz Matki Bożej z Budławia

Z pewnych źródeł wiadomo, że wcześniej jeden z ołtarzy w kościele pobernardyńskim był poświęcony Matce Bożej Budławskiej. Niektórzy historycy twierdzą, że w latach 1654-1665 znajdował się tu sam cudowny obraz (z innych źródeł wynika natomiast, że w latach wojny Rosji z Rzeczpospolitą Polską obraz został wywieziony z Budławia do polskiej Sokółki).

Jedna z kaplic w kościele jest poświęcona Jezusowi Miłosiernemu. Powstała dzięki staraniom proboszcza ks. prałata Antoniego Chańko, za zgodą biskupa grodzieńskiego Aleksandra Kaszkewicza. Kult Miłosierdzia Bożego w parafii wprowadził poprzednik proboszcza ks. infułat Michał Aronowicz. Pośrodku kaplicy znajduje się figura Jezusa Miłosiernego, a u góry na ścianie widnieją wizerunki czcicieli kultu Miłosierdzia Bożego, między innymi siostr ze Zgromadzenia Bożego Miłosierdzia: s. Teresy Potockiej (założycielki) i s. Cecylii Obuchowskiej (matki generalnej); sióstr nazaretanek; a także księży: ks. Józefa Gracewicza (proboszcza w Kamionce), ks. Michała Aronowicza (proboszcza kościoła pobernardyńskiego) i ks. Piotra Bartoszewicza (proboszcza w Żołudku). Wszystkie te osoby aktywnie przyczyniały się do rozwoju kultu Miłosierdzia Bożego na terytorium współczesnej Białorusi.

Wszystkie 16 ołtarzy ozdobione sztucznym marmurem należą do szczególnych wartości świątyni.

W kościele zachowało się wiele zabytkowych przedmiotów religijnych

Jedną z najstarszych rzeczy w świątyni jest pamiątkowa tablica konsekracji kościoła, której dokonał biskup Eustachy Wołłowicz 13 maja 1618 roku. Przy wejściu do świątyni można zobaczyć drewnianą figurę Ukrzyżowanego Jezusa Chrystusa. Istnieje opinia, że pojawiła się tam w 1680 roku (wcześniej znajdowała się w ołtarzu głównym). Najstarsze wota w świątyni są datowane na rok 1796. Około 1800 roku w kościele pojawiły się konfesjonały znajdujące się tam do dnia dzisiejszego.

Być może niektóre zabytkowe rzeczy z kościoła pobernardyńskiego z czasem zostaną przekazane do diecezjalnego muzeum (po jego otwarciu).

Setki lat z wieży kościoła biją
w ogromny dzwon

W wieży kościelnej znajdują się dwa dzwony (dawniej cztery), pochodzące z XVIII w., które się tam pojawiły z oszczędności i staraniem wileńskiego mistrza oraz przełożonych byłego klasztoru ojców bernardynów. Największy z nich waży prawie pięć ton!

A propos, wszystkie starożytne dzwony grodzieńskie były opatrzone informacją: „Grodnae apud Patrum Bernardinorum”, co oznacza, że odlewy powstały w pracowni urządzonej w klasztorze.

Jeden ze starodawnych dzwonów można usłyszeć z wieży kościoła podczas wielkich uroczystości.

Na terytorium byłego klasztoru
ojców bernardynów znajduje się
seminarium duchowne

Dziś przy kościele pobernardyńskim mieści się budynek Wyższego Seminarium Duchownego. Wcześniej znajdował się tam klasztor ojców bernardynów. Być może powstał on w miejscu stajni królewskich (w 1494 roku książę Aleksander Jagiellończyk oddał te tereny na własność zakonnikom). Oprócz kościoła i klasztoru na ziemiach ojców bernardynów znajdował się cmentarz, kapliczka, krużganek, szkoła, szpital-przysiółek, sad, ogród, a także budynki gospodarcze: łaźnia, kuźnia, studnia, murowanka, browar, stajnia, młyn wołowy, spichrz, chlewiki, chmielnik.

Naprzeciwko kościoła po drugiej stronie drogi stał kościół i klasztor sióstr bernardynek. Został pobudowany mniej więcej w tym samym czasie. Działał do połowy XIX w. Dziś w miejscu byłego kościoła i klasztoru znajduje się Grodzieński Obwodowy Teatr Dramatyczny.

Od wczesnych lat 20. XX w. część klasztoru ojców bernardynów zajmowała żeńska szkoła powszechna, którą kierował wieloletni proboszcz kościoła pobernardyńskiego ks. kanonik Antoni Kuryłłowicz.

W kościele wzięła ślub
znana pisarka

Prawie 124 lata temu w kościele pobernardyńskim sakrament małżeństwa przyjęli słynna polska pisarka Eliza Orzeszkowa i adwokat Stanisław Nahorski. W 1991 roku z okazji 150.

Kościół pobernardyński. Czy wiedzieliście, że... ?

Wpisany przez Ангеліна Пакачайла
10.06.2018 00:00

rocznicy urodzin pisarki w jeden z filarów świątyni wmurowano tablicę pamiątkową ku jej czci.

Eliza Orzeszkowa spędziła w Grodnie większą część swojego życia. Dzięki niej miasto stało się ważnym centrum życia literackiego. Dom pisarki był miejscem spotkań wielu wybitnych naukowców, pisarzy i artystów. Za życia Orzeszkowa była nominowana do Nagrody Nobla z literatury. Oprócz tego aktywnie zajmowała się działalnością społeczną i charytatywną.

W kościele zachowuje się też pamięć o 12 wybitnych działaczach Wielkiego Księstwa Litewskiego i Rzeczypospolitej, wielu z których było fundatorami budowy świątyni.

Kościół pobernardyński. Czy wiedzieliście, że... ?

Wpisany przez Ангеліна Пакачайла
10.06.2018 00:00

Kościół pobernardyński. Czy wiedzieliście, że... ?

Wpisany przez Ангеліна Пакачайла
10.06.2018 00:00

Kościół pobernardyński. Czy wiedzieliście, że... ?

Wpisany przez Ангеліна Пакачайла
10.06.2018 00:00

